

11

กระหังกับวิกฤติความเป็นชายในสังคมเมืองร่วมสมัย*

Krahang and The Crisis of Masculinity in Contemporary Urban Society

Received: September 26, 2021 | Revised: October 25, 2021 | Accepted: October 26, 2021

สุวภัทร ใจคง**

Suwaphat Jaikong

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหัวข้อ “บทบาทของผีไทยในสังคมเมืองร่วมสมัยในนวนิยายชุด ผีมหานคร”

** นิสิตระดับปริญญาโท ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีเมล: ployhamster@gmail.com

Master's student of Department of Comparative Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. email: ployhamster@gmail.com

บทคัดย่อ

นวนิยายเรื่อง กระหัง โดยทวิวัฒน์ หนึ่งในนวนิยายชุด ผิมหานคร เป็นนวนิยายประเภทกอธเมือง (urban gothic) ที่นำความเป็นแฟนตาซีอย่างเรื่องเหนือธรรมชาติหรือภูตผีปีศาจหรือในที่นี้คือ กระหัง ซึ่งเป็นผีผู้ชายตามตำนานพื้นบ้านของไทย มาประยุกต์เข้ากับขนบของวรรณกรรมกอธ เพื่อนำเสนอวิกฤติความเป็นชายของตัวละครเอกสองตัวคือ อเล็กซ์และอัน โดยลักษณะของกระหังและวิถีของกระหังจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมเมืองร่วมสมัย เพื่อสะท้อนให้เห็นประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่ตัวละครทั้งสองมีต่อวิกฤติความเป็นชาย และมีต่อแนวคิดและวิถีของสังคมเมืองร่วมสมัยอย่างแนวคิดทุนนิยม บริโภคนิยม เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็เปิดเผยสิ่งที่ถูกปกปิดหรือไม่ถูกตั้งคำถามภายในสังคมเมืองร่วมสมัยผ่านวิกฤติความเป็นชายของตัวละครด้วย อย่างไรก็ตาม ด้วยวิถีชีวิตและการตัดสินใจที่แตกต่างกันของตัวละครจึงนำไปสู่บทสรุปที่แตกต่างกันของตัวละครที่แม้จะเป็นการสร้างคามเข้มแข็งให้กับบรรทัดฐานของสังคมเมืองร่วมสมัยตามขนบของวรรณกรรมกอธ แต่ก็นำเสนอให้เห็นแนวทางในการใช้ชีวิตในสังคมเมืองร่วมสมัยเช่นกันอย่างเช่น การยอมรับความแตกต่างหลากหลายภายในสังคมเมือง เป็นต้น

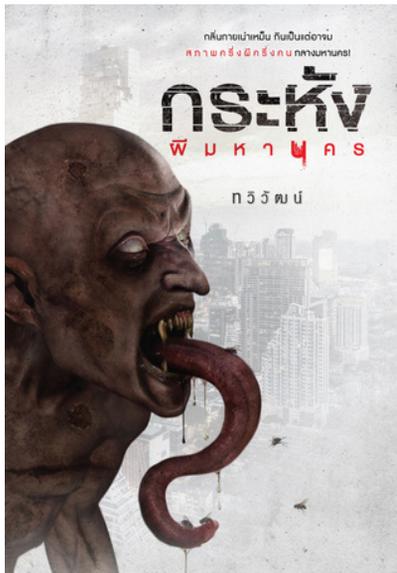
คำสำคัญ: วิกฤติความเป็นชาย, กระหัง, ทุนนิยม, บริโภคนิยม, สังคมเมืองร่วมสมัย

A b s t r a c t

Part of the series Phi Mahanakorn, written by Tawiwat, the novel *Krahang* is an urban gothic novel. It uses fantasy in the form of supernatural beings, or *Krahang*, which are male ghosts from Thai folklore, to represent the crisis of masculinity of the lead characters, Alex and Aun. Following a shift in space and social context after Alex and Aun move into contemporary urban Bangkok society, the *Krahang*'s appearance and behaviors change to reflect the different experiences and emotional interactions of the characters and align their crisis of masculinity with concepts prevalent in contemporary urban society such as capitalism and consumerism. Moreover, representation of the crisis of masculinity through *Krahang* also reveals other unquestioned sides of contemporary urban society. However, the different way of life and decisions of the characters leads to different results that not only strengthen norms but also offer some options for living in contemporary urban society.

Keywords: crisis of masculinity, *Krahang*, capitalism, consumerism, contemporary urban society

นวนิยายเรื่อง *กระทิง* โดย ทวีวัฒน์ เป็นหนึ่งในนวนิยายชุด *ผีมหานคร* ที่ประกอบด้วยนวนิยายจำนวน 4 เล่ม อันได้แก่ *กระสือ* โดย RabbitRose *กระทิง* โดย ทวีวัฒน์ *ปอบ* โดย ชูวิฒธรรพ์ และ *เปรต* โดยปราปต์ ตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2561 กับทาง Sofa Publishing

ภาพที่ 1 หน้าปกนวนิยาย *กระทิง* ของ ทวีวัฒน์
(ที่มา: <https://www.goodreads.com/book/show/39717682> เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2564)

นวนิยายเรื่อง *กระทิง* นำเสนอให้เห็นวิกฤติความเป็นชายผ่านการใช้ชีวิตภายในสังคมเมืองร่วมสมัยของตัวละครเอกอย่างอเล็กซ์ พิเทนส เทรนเนอร์ที่ต้องกลายมาเป็นกระทิง และต้องมาพัวพันกับคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นรอบตัว เหตุนี้ส่งผลให้อเล็กซ์เกิดความสงสัยว่าแท้จริงแล้วตัวเขาอีกด้านที่เป็นกระทิงอาจเป็นฆาตกร พร้อมกับที่อเล็กซ์ต้องคอยต่อสู้ไม่ให้ผีร้ายในกายออกมาก่อเรื่อง จนวันหนึ่งอเล็กซ์ได้พบกับอัน เพื่อนรุ่นพี่สมัยยังอาศัยอยู่ที่ต่างจังหวัดซึ่งไม่ได้เจอกันมานาน ก่อนได้ไขปริศนาที่ว่าฆาตกรตัวจริงนั้นไม่ใช่เขา แต่เป็นอันที่ก็เป็นกระทิงเช่นเดียวกัน โดยสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษานวนิยายเรื่อง *กระทิง* จากนวนิยายเรื่องอื่นๆ ในชุดเดียวกัน เนื่องจากนวนิยายเรื่องดังกล่าวสะท้อนให้เห็นวิกฤติความเป็นชายภายในสังคมเมืองร่วมสมัยได้อย่างน่าสนใจ จากการดำเนินเรื่องผ่านตัวละครหลักที่เป็นทั้งผู้ชายและกระทิง อีกทั้งกระทิงตามตำนานพื้นบ้านเองก็เป็นผีเพศชาย จึงสามารถนำเสนอภาพของผู้ชายที่อาศัยในสังคมเมืองให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เหตุเพราะการมีอยู่ของกระทิงภายในเรื่องสะท้อนให้เห็นประสบการณ์ปฏิสัมพันธ์และสภาวะทางอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครอย่างอเล็กซ์และอันที่ต้องเผชิญกับวิกฤติความเป็นชายจากการใช้ชีวิตภายใต้วิถีของสังคมเมืองร่วมสมัย ดังนั้น ในบทความนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิกฤติความเป็นชายในสังคมเมืองร่วมสมัยผ่านกระทิง โดยใช้แนวคิดเรื่องวิถีเมืองและความเป็นผีในการวิจัย

บทบาทของผีกับสังคมเมือง

สำหรับสังคมเมืองร่วมสมัยอย่างกรุงเทพมหานครที่ก่อร่างสร้างตัวขึ้นจากแนวคิดและการพัฒนาตามแบบสมัยใหม่ ความเชื่อเรื่องผีที่เป็นความเชื่อจากยุคเก่าจึงเป็นสิ่งที่ดูจะขัดแย้งกันอย่างสิ้นเชิง แต่กระนั้นผีก็ยังคงดำรงคงอยู่คู่กับสังคมเมืองร่วมสมัยมาโดยตลอดไม่จางหาย อันจะเห็นได้จากนวนิยายเรื่อง กระหัง ซึ่งเป็นนวนิยายประเภทกอธิกเมือง (urban gothic) ซึ่งเป็นประเภทของนวนิยายกอธิกรูปแบบหนึ่งที่เปลี่ยนพื้นที่การดำเนินเรื่องจากปราสาทหรือคฤหาสน์มาเป็นสังคมเมืองที่เต็มไปด้วยความรุนแรง การลอบลวง การเอารัดเอาเปรียบ รวมทั้งนำเสนอตัวร้ายรูปแบบใหม่ที่เป็นอาชญากร โดยเน้นนำเสนอภาพอีกด้านหรือสิ่งที่ถูกปกปิดไว้ภายในสังคมเมืองโดยใช้ความเป็นแฟนตาซี อย่างภูติผีปีศาจ หรือสิ่งเหนือธรรมชาติต่างๆ ในการตั้งคำถามและวิพากษ์ชนบหรือบรรทัดฐานในสังคมที่แทรกซึมอยู่ในสังคมอย่างแนบเนียนและไม่ค่อยถูกตั้งคำถามอย่างเช่น ความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ ความเป็นสมัยใหม่ แนวคิดทุนนิยม แนวคิดบริโภคนิยม แนวคิดปิตาธิปไตย เป็นต้น อีกทั้งผียังเป็นเครื่องมือแสดงความรู้สึกที่ถูกกดทับเอาไว้ไม่สามารถแสดงออกมาได้ เหตุเพราะสังคมเมืองอยู่ภายใต้ทัศนคติที่เรียกว่า blasé หรือความเฉยเมย (Pile 2005: 17) “เนื่องจากคนเมืองจำเป็นต้องประสบกับสิ่งที่มากระตุ้นผัสสะอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นคนที่ทำตัวให้แปลกแตกต่างหรือภาพโฆษณาที่ล่อตาล่อใจ สัมพันธภาพที่ตื้นเขินทำให้คนเมืองพยายามสกัดกั้นอารมณ์ความรู้สึกไม่ให้รู้สึกร่วมกับภาพหรือคนต่างๆ ให้มากจนเกินไป จนบางครั้งอาจจะดูเหมือนว่าคนเมืองเป็นคนที่ไม่มียารมณ์ความรู้สึก” (สุรเดช โชติอุดมพันธ์ 2559: 25)

ดังนั้นการปรากฏตัวของผีในสังคมเมืองร่วมสมัยจึงสอดคล้องกับแนวคิด uncanny ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) โดยเป็นสิ่งที่มาเปิดโปงความผิดปกติหรือสิ่งที่ถูกซุกซ่อนอยู่ภายใต้แนวคิดและบรรทัดฐานของสังคมเมืองที่ได้รับการปฏิบัติจนถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติ และเมื่อสิ่งที่ซุกซ่อนปรากฏขึ้นจึงก่อให้เกิดความหลอน “it brings to light things

that perhaps should have remained hidden or repressed.” (Royle 2003: 24) รวมถึงถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากการใช้ชีวิตภายใต้บรรทัดฐานนั้นที่คนในสังคมเมืองจำต้องกดทับเก็บซ่อน และไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดได้ในยามปกติ ผีที่ปรากฏในนวนิยายประเภทกอธิกเมืองจึงเป็น uncanny figure ที่มาเปิดเผยสิ่งที่สังคมเมืองร่วมสมัยปกปิดเอาไว้ “the ghost story presents a more definite idea of reality in order to evoke a specifically uncanny effect by the appearance of supernatural figures.” (Botting 2014: 119) ด้วยเหตุนี้ ผีกับเมืองจึงเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ขาด เนื่องจากผีทำหน้าที่สะท้อนให้เห็นปัญหาวิกฤติและความวิตกกังวลในสังคมเมือง ซึ่งก็เป็นผลมาจากบรรทัดฐานและวิถีของเมืองเอง กล่าวได้ว่า “ผีและปีศาจที่ปรากฏในวรรณกรรมกอธิกจึงไม่เป็นเพียงจินตนาการหรือความเชื่อที่มลาย หากยังใช้เป็นอุปลักษณ์เพื่อนำเสนอวิกฤติทางสังคมและการเมือง การศึกษาสภาวะสังคมและการเมืองผ่านวรรณกรรมกอธิกยังเผยให้เห็นประสบการณ์ อารมณ์ความรู้สึกของผู้คนที่เผชิญกับวิกฤติการณ์ดังกล่าวอีกด้วย” (ชุตินา ประภาศวุฒิสาร 2563: 27)

โดยในนวนิยายเรื่อง *กระหัง* เผยให้เห็นการรับเอาแนวคิดของความเป็นกอธิกเมืองมาปรับใช้กับสังคมไทย โดยการเลือกใช้ผีไทยตามตำนานพื้นบ้านอย่างกระหัง แทนที่ปีศาจในวรรณกรรมตะวันตกอย่างแดรกคูล่าหรือแวมไพร์ ในการนำเสนอวิกฤติความเป็นชายของตัวละครชายอย่างอเล็กซ์ และอันที่อาศัยอยู่ในสังคมเมืองร่วมสมัยอย่างกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผลมาจากการปะทะหรือการไม่ประสานกันของแนวคิดและวิถีแบบดั้งเดิมหรือความเป็นชนบทกับความเป็นสมัยใหม่ เนื่องจากอัตลักษณ์ความเป็นชายที่สร้างขึ้นจากแนวคิดแบบสมัยใหม่อย่างบริโภคนิยมไม่ได้เต็มเต็มความปรารถนาและสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชายที่มั่นคงอีกทั้งยังทำให้เส้นแบ่งระหว่างความเป็นหญิงกับความเป็นชายพร่าเลือน ส่งผลให้ตัวละครเกิดวิกฤติอัตลักษณ์และทำให้กระหังที่เป็นอีกตัวตนหนึ่งของตัวละครปรากฏขึ้นมาในกรณีของอเล็กซ์หรือกระทำความรุนแรงอย่างต่อเนื่องในกรณี

ของอัน เพื่อปลดปล่อยความปรารถนาความตึงเครียดและรักษาอำนาจ
ความเป็นชายเอาไว้ โดยกระหังเป็น uncanny figure ที่จะมาเผยให้เห็น
ประสบการณ์ อารมณ์ความรู้สึก ความวิตกกังวลของผู้ชายที่มีต่อการใช้ชีวิต
ตามบรรทัดฐานของสังคมเมือง แนวคิดทุนนิยม บริโภคนิยม และความเป็น
สมัยใหม่ภายในเมือง

อย่างไรก็ตาม กระหังที่ปรากฏในนวนิยายเองก็มีการปรับเปลี่ยน
ไปจากภาพผลิตซ้ำเดิมของตำนานพื้นบ้าน เพื่อให้เข้ากับบริบทของสังคม
เมืองและเพื่อสะท้อนวิกฤติความเป็นชายของตัวละครภายใต้สังคมเมืองร่วม
สมัย นอกจากนี้ อีกสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจในนวนิยายเรื่องนั้นนอกจากจะเป็นการ
นำความเป็นกอธิคเมืองมาประยุกต์ใช้กับสังคมไทยผ่านผีไทยอย่างกระหัง
แล้ว การนำเสนอวิกฤติความเป็นชายผ่านการเป็นผีผู้ชายเองก็เป็นสิ่งที่ไม
ค่อยได้ถูกนำเสนอนัก เนื่องจากภาพของสังคมเมืองและลัทธิบริโภคนิยม
มักจะถูกนำเสนอด้วยผีหรือปีศาจผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่อันเป็นอคติทางเพศ
จากแนวคิดปิตาธิปไตยว่า เพศหญิงอ่อนแอจึงตกเป็นเหยื่อของการบริโภคนิยม
ได้ง่ายและเป็นผู้บริโภคนที่ล้นเกินอย่างในบทความ *มารและเหยื่อมาร: อุป
ลักษณะคนกินคนและความรุนแรงเชิงเศรษฐกิจในเหยื่อมาร* ชุตติมา ประกาศ
วุฒิสารได้กล่าวถึง ลตตามณี ตัวละครหญิงที่เป็นภาพแทนของการบริโภคนิยมที่
ล้นเกินด้วยการกัดกินสับเลือดสับเนื้อและขโมยร่างกายหรือพลังชีวิตของ
คนอื่นเพื่อความอยู่รอดของตัวเองไม่ต่างจากปีศาจ (ชุตติมา ประกาศวุฒิสาร
2563: 155-205) แต่การปรากฏของผีผู้ชายอย่างกระหังในสังคมเมือง
เป็นการทำลายมายาคติดังกล่าว และยังเผยให้เห็นว่า แนวคิดปิตาธิปไตยไม่
เพียงแต่กดทับผู้หญิงเท่านั้น แต่ยังกดทับผู้ชายที่ไม่ตรงตามขนบหรือมายา
คติอีกด้วย โดยนำเสนอให้เห็นประสบการณ์ อารมณ์ความรู้สึกและความ
วิตกกังวลของผู้ชายที่อาศัยในสังคมเมืองร่วมสมัยผ่านการเป็นกระหัง ซึ่ง
เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ที่ตัวละครมีต่อแนวคิดและวิถีต่างๆ ที่มากำหนด
ความเป็นชายในสังคมเมืองอย่างแนวคิดบริโภคนิยม ทุนนิยม ปัจเจกนิยม
เป็นต้น อันนำไปสู่วิกฤติความเป็นชายและแนวทางในการรับมือกับจากการ

เป็นกระหังของตัวละคร

วิฤตติความเป็นชายกับการกำเนิดกระหัง

จากการที่กระหังเป็นผู้ชายจึงมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นชาย ในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นชายกับการบริโภค ซึ่งตามตำนานพื้นบ้าน กระหังเกิดจากผู้ชายที่เรียนและใช้ไสยศาสตร์ในทางที่ผิด หรือมากจนเกินไปจนของเข้าตัวและกลายเป็นกระหัง “*It is a popular belief that a man who has become an adept in the art of magic will grow wings and be able to fly.*” (Phya Amuman Rajadhon 1954: 160) หรือกล่าวในอีกทางหนึ่งคือ กระหังเกิดจากผู้ชายที่บริโภคไสยศาสตร์อย่างล้นเกินและผิดปกติดังนั้นตัวเองต้องกลายเป็นกระหัง อย่างไรก็ตาม ในนวนิยายเรื่อง กระหัง การกลายเป็นกระหัง รวมทั้งวิถีของกระหังจะถูกนำเสนอว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่ตัวละครมีต่อแนวคิดและวิถีของเมือง อย่างบริโภคนิยม ถึงกระนั้น แม้บริบทจะเปลี่ยนจากสังคมชนบทหรือสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมเมืองร่วมสมัย แต่ก็ยังคงนำเสนอให้เห็นร่องรอยของความเป็นชาย อย่างความเป็นชายกับการบริโภคผ่านการกลายเป็นกระหังของตัวละคร หรือมายาคติของเพศชายที่เป็นเพศที่มีความอดทนควบคุมตัวเองได้ เป็นต้น

สำหรับอเล็กซ์หรือเล็กเมื่อตอนยังอาศัยอยู่ที่ชนบท ความเป็นชายของเขาถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยความเป็นชุมชนนิยมในการรองรับความเป็นชาย ดังนั้น เล็กจึงมักจะทำตามค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชายที่สังคมกำหนด เพื่อให้ตัวเองได้เป็นสมาชิกของสังคมในฐานะของผู้ชาย อย่างเช่น การไปสักยันต์เพื่อให้ตัวเองได้เป็นสมาชิกในกลุ่มของอัน หัวโจกประจำโรงเรียน โดยในบทความ *Soft boys, tough boys and the making of young sporty masculinities at a private boys' school* ผู้เขียนคือบาร์บารา โบว์เลย์ (Barbara Bowley) ได้ศึกษาการสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชายในโรงเรียนชายล้วนแห่งหนึ่งในประเทศแอฟริกาใต้ และพบว่าเด็กผู้ชายใน

โรงเรียนชายล้วนแห่งนี้สร้างอัตลักษณ์ความเป็นชายแท้ (heterosexual masculinity) โดยการเข้าร่วมชมรมและเล่นกีฬาที่ต้องใช้ร่างกายอย่างหนักหน่วงและมีแนวโน้มสูงที่จะได้รับการบาดเจ็บจากการเล่นกีฬานั้น เช่น รักบี้ และฮ็อกกี้ เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อนๆ ว่ามีความสมชาย (Bowley 2013: 87-93) นอกจากนี้ ในอดีต “การสักคือเครื่องหมายของการยอมรับกัน เป็นลักษณะเฉพาะที่บ่งถึงความสมานฉันท์ ความเป็นปึกแผ่นของกลุ่ม เป็นเครื่องหมายที่เห็นชัดเจนที่แบ่งแยกกลุ่มตนออกจากกลุ่มทางสังคมกลุ่มอื่น เป็นสัญลักษณ์ของเพศชายและความแข็งแกร่ง” (นิติ ภาวครพันธุ์ 2541: 188) กล่าวได้ว่า ในพื้นที่ที่มีความเป็นชุมชนสูง การได้รับการยอมรับจากในชุมชนมีผลต่อการนิยามความเป็นชาย เช่นเดียวกับกับเด็ก การสักยันต์ในครั้งนี้เป็นเสมือนการผ่านพิธีกรรมพิสูจน์ความเป็นชายและได้รับการยอมรับเข้ากับกลุ่มเพื่อนผู้ชายในทันที “สุดยอดวะ ทนได้ตั้งครึ่งชั่วโมง” ตั้งยิ้มเจื่อนๆ พลาทกลืนน้ำลายเมื่อเห็นความอดทนของเด็ก ...มิตรภาพบังเกิดขึ้นทันทีหลังจากเขาสักเสร็จ” (ทวีวัฒน์ 2561: 11) ไม่เพียงเท่านั้น สถานภาพในโรงเรียนของเด็กก็เปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือจากเด็กอ่อนแอถูกรังแก กลายเป็นผู้มีอิทธิพลในโรงเรียนที่มีแต่คนเกรงใจ

อย่างไรก็ตาม เมื่อเด็กต้องย้ายเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ สถานะของความเป็นชายที่ได้รับการรองรับจากพื้นที่เก่าไม่ได้ติดตามไปด้วย อีกทั้งพื้นที่และบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไป วิธีการสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชายก็เปลี่ยนไปด้วย โดยต้องยึดโยงเข้ากับวิถีของสังคมเมืองร่วมสมัย แนวคิดทุนนิยม และบริโภคนิยม ซึ่งสิ่งที่จะแสดงอัตลักษณ์ความเป็นชายในสังคมเมืองได้ดีที่สุด ไม่ใช่การสักยันต์หรือการรวมกลุ่มกับหัวโจก แต่เป็นการนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นชายผ่านทางเรือนร่างและวิถีชีวิตที่แฝงด้วยสัญลักษณ์ของความเป็นชายแบบกระแสหลักที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นนำคือเป็นชายรักต่างเพศ มีรูปร่างหน้าตาดี เป็นคนเมืองชนชั้นกลาง มีรสนิยมดีที่สื่อถึงอำนาจเงิน ซึ่งเป็นความเป็นชายที่ได้รับอิทธิพลมาจากสื่ออย่างนิตยสารหรือโฆษณาที่เกิดจากแนวคิดทุนนิยมและบริโภคนิยม อเล็กซ์จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเรือน

ร่างของตัวเองให้ตรงตามบรรทัดฐานของสังคมเนื่องจากที่เคยเป็นคนตัวเล็ก ผอมแห้งให้กลายเป็นคนที่มีรูปร่างแข็งแรง “มัดกล้ามเนื้อตามร่างกายบ่งบอกถึงความเปลี่ยนแปลงของเขาได้เป็นอย่างดี เขานึกถึงอดีตที่เดิมทีเป็นเด็กอ่อนแอโดนคนอื่นแกล้งเป็นประจำ แต่เมื่อเลือกเรียนพลศึกษา เขาก็ต้องออกกำลังกายและผ่านการทดสอบมากมาย จนร่างกายมีกล้ามเนื้อขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และพร้อมสำหรับงานที่เขาทำมาตลอดสองปี” (ทิววัฒน์ 2561: 17) หรือเป็นการมองเรือนร่างเป็นโครงการ (body project) ที่เป็นโครงการที่ไม่มีที่สิ้นสุดโดยขึ้นอยู่กับเจ้าของเรือนร่างที่จะเป็นกำหนดเรือนร่างของตัวเอง ทำให้เจ้าของเรือนร่างรู้สึกถึงอำนาจของปัจเจกที่มีต่ออัตลักษณ์ของตัวเอง อย่างอัตลักษณ์ความเป็นชายรักต่างเพศ ซึ่งเป็นความเป็นชายกระแสหลักได้ด้วย เพราะการมีเรือนร่างที่แข็งแรง สุขภาพดี (able-bodiedness) จะถูกเชื่อมโยงกับความเป็นปกติด้วยอิทธิพลจากแนวคิดทุนนิยม จากการเป็นเรือนร่างที่เอื้อต่อการทำงาน ซึ่งเชื่อมโยงการผลิตและขับเคลื่อนสังคมไปสู่อนาคตตามแนวคิดแบบทุนนิยมเช่นเดียวกับความสัมพันธ์รักต่างเพศที่ถูกมองว่าเป็นความสัมพันธ์กระแสหลักและปกติ เนื่องจากก่อให้เกิดการผลิตทรัพยากรบุคคลที่จะขับเคลื่อนแนวคิดทุนนิยม (McRuer 2019: 61-67) นอกจากนี้ การจะมีเรือนร่างที่แข็งแรงสมบูรณ์ได้ก็ต้องผ่านอาศัยความอดทน ความรับผิดชอบ และการควบคุมพฤติกรรมอย่างเรื่องการกิน การออกกำลังกาย เป็นต้น แสดงถึงร่องรอยมายาคติความเป็นชายในเรื่องการมีความอดทน เข้มแข็ง ควบคุมตัวเองได้เหมือนตอนสักยันต์ที่หลังจากการสักยันต์ก็ยังจำเป็นต้องทำตามกฎที่มาพร้อมการสักยันต์ ซึ่งก็แสดงให้เห็นร่องรอยความเป็นชายคือการทำตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่สื่อถึงความสามารถในการควบคุมตัวเอง

สืบเนื่องจากแนวคิดทุนนิยม การจะมีเรือนร่างที่แข็งแรงได้นั้นต้องอาศัยทุน ไม่ว่าจะเป็นทุนทางด้านทรัพย์สิน เวลา หรือแม้แต่ความรู้ที่เชื่อมโยงกับชนชั้นตามที่คริสเทน ซีม่อนเซน (Kirsten Simonsen) กล่าวไว้ว่า ในปัจจุบัน เรือนร่างเป็นเสมือนเครื่องมือแบ่งชนชั้น โดยผู้ที่มีความรู้และทุน

ในการสร้างเรือนร่างที่สมส่วนได้จะถูกจัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นนำ เป็นการแสดงถึงสุขภาพ ความงาม ความควบคุม เงินตราและอำนาจผ่านเรือนร่าง อีกทั้งรูปร่างที่สมส่วน สุขภาพดีก็ยังเป็นเครื่องวัดคุณธรรม เนื่องจากความไร้ความสามารถในการสร้างรูปร่างที่ดีได้นั้นเป็นตัวบ่งชี้ถึงการขาดความรับผิดชอบ และการควบคุมตัวเองทั้งทางจิตใจและทางกายภาพ (Simonsen 2000: 7) ดังนั้นจะเห็นว่าเรือนร่างแบบผู้ชายกระแสหลักยังถูกเชื่อมโยงเข้ากับชนชั้นด้วย ไม่เพียงเท่านั้น เรือนร่างที่แข็งแรงมีสุขภาพดียังปรับเปลี่ยนให้กลายเป็นทุนตามแนวคิดเรื่องทุน (capital) ของปีแยร์ บูร์ดิเยอ (Pierre Bourdieu) ที่ว่า ทุนทางวัฒนธรรมถูกปรับเปลี่ยนให้กลายเป็นทุนทางเศรษฐกิจได้และปรับเปลี่ยนกลับมาเป็นทุนทางวัฒนธรรมได้ (Bourdieu 2010: xviii) ตามที่อเล็กซ์ใช้เรือนร่างในการทำงานเป็นฟิตเนสเทรนเนอร์ เพื่อแสวงหาทุนและขยับชนชั้นต่อไป ซึ่งก็เป็นการตอบรับแนวคิดทุนนิยมกับความเป็นชายแบบกระแสหลักที่ควรจะต้องมีหน้าที่การงานที่มั่นคง มีความรับผิดชอบซึ่งก็จะย้อนกลับไปสู่ลักษณะของความเป็นชายแบบรักต่างเพศที่ก่อให้เกิดการผลิต

ดังนั้นจะเห็นว่า อเล็กซ์สร้างอัตลักษณ์ความเป็นชายแบบกระแสหลักด้วยการสมทานแนวคิดแบบสมัยใหม่ โดยแสดงผ่านเรือนร่างที่แฝงฝังสัญลักษณ์ต่างๆ จึงไม่ต่างจากการที่เขาบริโภคสัญลักษณ์เหล่านี้เพื่อสร้างอัตลักษณ์ ซึ่งควรจะให้สิ่งที่เขาต้องการคือ ความเป็นชายตามกระแสหลักที่สมบูรณ์แบบตามบริบทของสังคมร่วมสมัย แต่การเกิดขึ้นของเหตุการณ์ที่ผู้หญิงคนหนึ่งเดินข้ามศีรษะขณะกำลังสาธิตการวิดพื้นกลับทำให้เขากลายเป็นกระหัง อย่างไรก็ตาม ในแง่หนึ่งแม้พฤติกรรมดังกล่าวจะไม่สุขภาพแต่ก็ไม่ถึงขั้นร้ายแรง แต่การที่อเล็กซ์กลายเป็นกระหัง เนื่องจากเหตุการณ์นี้ทำให้เขาตระหนักว่า เขายังคงมีความเชื่อแบบดั้งเดิมซุกซ่อนอยู่จากแนวคิดที่ว่าอำนาจของผู้หญิงทำให้ความเป็นชายเสื่อม ซึ่งเป็นแนวคิดที่ล้ำหลังขัดกับแนวคิดแบบสมัยใหม่ โดยความเชื่อแบบดั้งเดิมนี้ถูกเชื่อมโยงกับความเป็นต่างจังหวัด อดีต ความล้ำหลัง ความหยุดนิ่งอันเป็นลักษณะที่เชื่อมโยงกับความเป็นหญิงและความเป็นชายชอบ “*Women, in other words, came*

to stand for a more natural past and to be identified with the lost cyclical rhythms of a preindustrial organic society.” (Felski 1995: 39) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโจแอนน์ เนเกิล (Joanne Nagel) ในบริบทอาณานิคมที่เจ้าอาณานิคมจะมองผู้อยู่ใต้อาณานิคมว่าด้อยกว่าโดยใช้การแบ่งขั้วตรงข้ามทางเพศมากำหนด (ชุตินา ประภาศวุฒิสาร 2563: 18) เช่นเดียวกับที่สังคมเมืองมองชนบทว่าด้อยกว่า ซึ่งเป็นการกดขี่ทางอำนาจที่สังคมเมืองมีต่อชนบทด้วยการลดทอนผู้ที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของสังคมเมืองให้อยู่ในสถานะชายขอบโดยเชื่อมโยงกับเพศ ดังนั้นอเล็กซ์ที่ปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ตัวเองจาก “เล็ก” มาเป็น “อเล็กซ์” แต่การผุดขึ้นของความเป็นชนบทในตัวเขาไม่ประสานกับความเป็นสมัยใหม่ ทำให้อัตลักษณ์ของเขาที่สร้างจากแนวคิดแบบสมัยใหม่สั่นคลอน ไม่รู้จะนิยามความเป็นชายในลักษณะนี้ว่าอย่างไร ซึ่งอัตลักษณ์ที่ไม่มั่นคงอันเชื่อมโยงกับลักษณะของความเป็นชายขอบ ความเป็นชายที่ไม่สมบูรณ์นี้นำไปสู่วิถีคติความเป็นชายของอเล็กซ์ด้วยการกลายเป็นกระหัง

กล่าวได้ว่า การเป็นกระหังของอเล็กซ์เป็นผลมาจากการปะทะกันของแนวคิดแบบดั้งเดิมและความเป็นสมัยใหม่หรือโลกาภิวัตน์ที่ทำให้อัตลักษณ์ของอเล็กซ์สั่นคลอนและเกิดความรู้สึกแปลกแยก จากการที่ความเป็นชนบทในตัวของเขาไม่เข้ากับแนวคิดแบบสมัยใหม่ในสังคมเมือง ในขณะเดียวกันก็เผยให้เห็นว่า แนวคิดแบบสมัยใหม่ที่ถูกมองว่าเป็นแนวคิดกระแสหลักก็ไม่ได้ครอบคลุมสังคมในทุกๆ ด้านและไม่ได้ให้ผลลัพธ์ที่สวยงามดังที่ควรจะเป็นดังเช่น การสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชายของอเล็กซ์ตามแนวคิดแบบสมัยใหม่ที่เหมือนกับการบริโภคสัญญาณต่างๆ ที่แสดงความเป็นชายแบบกระแสหลัก โดยแสดงออกผ่านเรือนร่าง แต่การบริโภคก็ไม่ได้เติมเต็มสิ่งที่เขาต้องการคือความเป็นชายตามกระแสหลักที่สมบูรณ์ โดยปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ของอเล็กซ์ที่มีต่อแนวคิดแบบสมัยใหม่ภายในสังคมเมืองอย่างทุนนิยมและบริโภคนิยมที่ทำให้เขากลายเป็นกระหังนำไปสู่การวิพากษ์และเปิดโปงแนวคิดแบบสมัยใหม่อย่างบริโภคนิยมที่ไม่ได้ให้ในสิ่งที่ผู้บริโภคต้องการ

สำหรับกรณีของอ้น การเป็นกระหังของอ้นจะต่างจากอเล็กซ์ตรงที่ เขาเป็นกระหังมาตั้งแต่ก่อนจะเข้ามาอยู่ในสังคมเมือง ซึ่งแม้จะไม่ได้บอกสาเหตุของการเป็นกระหังของเขาโดยตรง แต่อนุมานได้ว่าเกิดจากการที่เขาไม่ทำตามกฎเกณฑ์ของการสักยันต์ที่เป็นการสื่อว่าเขาไร้ความสามารถในการควบคุมตัวเองให้อยู่ในกฎกรอบ โดยวิเคราะห์จากการที่ตัวเขากับอเล็กซ์หรือเล็กละเมิดกฎของการสักยันต์มาแล้วครั้งหนึ่งในการขโมยขนมเพื่อท้าทายกฎเกณฑ์ของพ่อครูจักราจนกลายเป็นกระหัง แต่ในคราวนั้นได้พ่อครูมาช่วยไว้จึงหายจากการเป็นกระหัง ซึ่งความเป็นชายตามมายาคตินั้นควรจะต้องทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม ไม่ใช่ทำตามอารมณ์หรือสัญชาตญาณ อีกทั้งการไม่ทำตามกฎเกณฑ์ยังเชื่อมโยงกับการบริโภคความเป็นชายอย่างล้นเกินเพื่อแสดงอำนาจสอดคล้องกับการกำเนิดกระหังตามตำนานคือ ความพยายามจะอยู่เหนือกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ เพื่อแสดงอำนาจของการเป็นผู้นำที่ไม่ได้อยู่ใต้อำนาจใครหรือสิ่งใด และการที่อ้นยังกลับมาเป็นกระหังอีกแสดงว่าตัวเขายังคงละเมิดกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมและไร้ความสามารถในการควบคุมตัวเองจนปล่อยให้ความเป็นอื่นหรือกระหังเข้าครอบงำ ส่งผลให้เพื่อนในกลุ่มที่เคยนับถือเขาเป็นหัวหน้ากลุ่มไม่ยอมรับในตัวเขา ทำให้อ้นสูญเสียสถานะความเป็นผู้นำที่เป็นสถานะแสดงอัตลักษณ์ความเป็นชายของเขาและนำไปสู่การกระทำความรุนแรง เพื่อแสดงอำนาจ นอกจากนี้ การที่อ้นเป็นกระหังก่อนที่เข้ามาอยู่ในสังคมเมืองยังเหมือนเป็นการบอกล่วงหน้า (foreshadow) ถึงตัวตนของเขาที่ไม่สามารถทำตามหรือตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ ขนบหรือค่านิยมของสังคมมาตั้งแต่ต้น

อย่างเช่น ประเด็นเรื่องหน้าที่การงานของอ้นที่ดูไม่มั่นคง ไม่รู้ว่าทำอาชีพอะไร และมีเพียงคำบอกเล่าที่ฟังดูผิวเผิน จับต้องไม่ได้ อย่างเช่น “เจ้าตัวเคยบอกว่าเป็นคนขี้เบื่อ จึงมีธุรกิจหลากหลายประเภท เพราะถ้าทำธุรกิจไหนเบื่อก็จะแสวงหาช่องทางเปลี่ยนไปทำธุรกิจอื่น แต่ทุกกิจการของเขาต่างประสบความสำเร็จทำให้ใครต่อใครล้วนอยากร่วมลงทุนกับเขาทั้งนั้น” (ทวิวัฒน์ 2561: 92) โดยจากคำบรรยายที่ยกมาจะเห็นว่าอ้นเป็น

คนขี้เบื่อและเปลี่ยนธุรกิจไปตามอารมณ์ ซึ่งตีความได้ว่า เขาไม่ประสบความสำเร็จในธุรกิจเท่าที่ควรหรืออาจถึงขั้นล้มเหลวจึงต้องเปลี่ยนธุรกิจไปเรื่อยๆ อีกทั้งการใช้อารมณ์เป็นตัวนำในการดำเนินชีวิตก็ไม่ใช่ลักษณะของความเป็นชายตามมายาคติที่ควรจะใช้เหตุและผลในการดำเนินชีวิตและควรจะมีหน้าที่การงานที่มั่นคง ดังนั้น การงานที่ไม่มั่นคง ทำตามอารมณ์ ก็เป็นสื่อว่าเขาทำตามชนบของสังคมเมืองร่วมสมัยไม่ได้ ไม่ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนและการผลิตตามแนวคิดทุนนิยม อีกทั้งก็ยังทำให้ตัวเขาไม่มีความมั่นคงในชีวิตและไม่สามารถสร้างอำนาจของการเป็นผู้นำ ซึ่งเชื่อมโยงกับความ เป็นชายกลับมาได้

ฉะนั้นแล้ว เมื่อไม่สามารถสร้างอำนาจ ความเป็นผู้นำ รวมถึงความมั่นคงในชีวิตผ่านหน้าที่การงานได้ สิ่งอื่นทำเพื่อแสดงอำนาจของตัวเองคือ การประโคมตัวเองด้วยสัญญาของผู้ชายชนชั้นกลางที่มีฐานะ ซึ่งเป็นผู้ชาย กระแสหลัก อย่างการครอบครองสินค้าราคาแพงต่างๆ หรือการเข้าฟิตเนส ซึ่งแฝงสัญญาของความเป็นชนชั้นกลางที่มีฐานะ “ดังนั้นคนที่บริโภคฟิตเนส จึงเท่ากับบริโภคความหมายของชนชั้นกลางจนถึงระดับชนชั้นสูงที่เอาใจใส่สุขภาพ (เป็นชนชั้นล่างไม่ได้เพราะค่าสมาชิกแพง)” (เน็ทธันย ประสานนาม 2552: 178) แต่ในทางกลับกัน การครอบครองสินค้าหรือสิ่งของต่างๆ ก็ไม่ต่างจากการหมกมุ่นอยู่กับการบริโภคที่สิ้นเกิน ซึ่งเป็นลักษณะของผู้หญิง และนอกจากการบริโภคจะไม่ได้เติมเต็มความปรารถนาของเขาแล้วยังลดทอนตัวตนของเขาอีกด้วย จากการทำเขาแทบจะผูกติดกับสิ่งของเหล่านี้จนแยกไม่ออกโดยดูจากที่ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อของเขาจะรับรู้ตัวตนของเขาผ่านสิ่งของที่เขาครอบครองอย่าง “เสียงแตรรถเก๋งสีดำที่มินจำได้ว่าเป็นของแฟนหนุ่มตั้งขึ้น เธอจึงเดินไปเปิดประตูรถเพื่อตาทนและตั้งใจจะเรียกค่าเสียหายเป็นเวลาเป็นอาหารหรูๆ สักมื้อ แต่ดอกไม้ช่อใหญ่ที่วางไว้ตรงเบาะหน้าทำให้เธอลืมความคิดนั้นไปจนหมดสิ้น” (ทวิวัฒน์ 2561: 92) หรือ “อันสวมเสื้อผ้ามีราคาเพราะเพิ่งกลับจากคุยงานกับลูกค้า” (ทวิวัฒน์ 2561: 92) กล่าวได้ว่า อัตลักษณ์ของอันหลอมรวมเข้ากับรถเก๋ง มื้ออาหารหรู ดอกไม้ช่อโต และ

เสื้อผ้าราคาแพงอย่างแยกไม่ออก ดังนั้นแล้ว จะเห็นว่าการเป็นกระหังของอันจะเกี่ยวข้องกับความเป็นชายและการบริโภคอย่างสิ้นเกิน ตั้งแต่การละเมิดกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการบริโภคความเป็นชายอย่างสิ้นเกินจนถึงการบริโภคสัญลักษณ์ของความเป็นชายกระแสหลักผ่านสินค้าและวิถีชีวิต แต่ก็ไม่ได้ทำให้เขาได้อำนาจกลับคืนมาและยังไปลดทอนความเป็นชายของอันด้วย และส่งผลต่อพฤติกรรมหรือวิถีการเป็นกระหังของอัน ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ของเขาต่อวิถีการบริโภคในสังคมเมืองร่วมสมัยที่จะกล่าวในหัวข้อถัดไป

จากข้างต้นจะเห็นว่า การเป็นกระหังของทั้งอเล็กซ์และอันสะท้อนสถานะทางอารมณ์ที่ทั้งคู่มีต่อประสบการณ์ที่พวกเขาต้องประสบพบเจอ แต่ก็ยังเผยแพร่รอยของความเป็นชายกับการบริโภคที่มีต่อการเป็นกระหังอย่างอเล็กซ์ที่บริโภคสัญลักษณ์ของความเป็นชายตามกระแสหลักผ่านเรือนร่างที่แข็งแรง สุขภาพดี พร้อมสำหรับการทำงาน หรืออันที่บริโภคสัญลักษณ์ของความเป็นชายที่มากับสินค้า อย่างไรก็ตาม วิถีของกระหังไม่ว่าจะเป็นการกินหรือพฤติกรรมของกระหังก็เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมเมืองร่วมสมัยและนำเสนอให้เห็นวิกฤติความเป็นชายของตัวละครทั้งสอง

กระหังกับการสะท้อนวิกฤติความเป็นชาย

ดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อก่อนหน้า กระหังเป็นผลลัพธ์ที่ตัวละครมีปฏิสัมพันธ์กับแนวคิดและวิถีของสังคมเมืองในทางใดทางหนึ่ง และเป็นตัวสะท้อนวิกฤติความเป็นชายของตัวละครทั้งสองตามประสบการณ์และวิถีชีวิตของตัวละคร ดังนั้น กระหังที่ปรากฏในนวนิยายจึงจะมีความสอดคล้องกับแนวคิดจิตวิเคราะห์มากกว่าที่เป็นเรื่องเหนือธรรมชาติเหมือนเดิม ดังจะเห็นได้ว่ากระหังในที่นี้เป็นอีกตัวตนหนึ่ง (double) ที่ตัวละครสร้างขึ้นมาเพื่อจัดการกับสถานะที่พวกเขาต้องเผชิญ ไม่ว่าจะเป็นการปลดปล่อยความตึงเครียดหรือความกดดัน อย่างการบริโภคที่สิ้นเกินของอเล็กซ์ หรือการกระทำความรุนแรงเพื่อแสดงอำนาจที่ขาดหายไปของอัน

สำหรับอเล็กซ์ก็ให้ความสำคัญกับเรือนร่างมาก เนื่องจากความเป็นชายของเขายึดโยงอยู่กับเรือนร่างที่สมส่วนแข็งแรงซึ่งถือเป็นเรือนร่างอารยะและยังแฝงฝังด้วยสัญลักษณ์และอุดมการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพลักษณ์ของความเป็นชายตามกระแสหลักและชนชั้นกลางระดับสูง เพราะเป็นเรือนร่างที่แสดงถึงความสามารถในการควบคุมตัวเองตามมายาคติของความเป็นชาย และยังเป็นเรือนร่างที่รับใช้ลัทธิทุนนิยม บริโภคนิยมที่เป็นอุดมการณ์สำคัญที่ขับเคลื่อนสังคมเมือง การกลายเป็นกระหังจึงสะท้อนให้เห็นความวิตกกังวลของอเล็กซ์ที่มีต่อการต้องคอยรักษารูปร่างให้ดีอยู่เสมอเพื่อให้ตรงกับความคิดหวังของแนวคิดและวิถีของสังคมร่วมสมัย เนื่องจากเรือนร่างของกระหังนั้นเป็นเรือนร่างที่ตรงข้ามกับเรือนร่างตามบรรทัดฐาน เนื่องจากเรือนร่างที่ดูสกปรก เต็มไปด้วยบาดแผล มีกลิ่นเหม็นเน่า สื่อถึงความไร้ความสามารถในการควบคุมดูแลตัวเองผิดกับมายาคติของความเป็นชาย อย่างไรก็ตาม แม้อเล็กซ์จะกลายเป็นกระหัง แต่รูปลักษณ์ของกระหังของเขาก็ต่างไปจากกระหังตามตำนานที่ถ้ายึดตามบันทึกของพระยาอนุมานราชธนะจะปรากฏว่า กระหังใช้สากตำข้าวเป็นขา สากกะเบือเป็นหาง กระดิ่งเป็นปีก

“He will then turn into a phi krahang and use two long pestles (sag ta xao), used for pounding rice, as his legs and a small pestle (sag ka beo), used for pulverizing rice, as his tail...” (Phya Anuman Rajadhon 1954: 161)

แต่กระหังของอเล็กซ์เมื่อแสดงตัวกลับไม่ได้ปรากฏอุปกรณ์ดังกล่าวเหล่านี้ ซึ่งตัวกระหังเองก็ให้เหตุผลว่า สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ใช้แล้วในยุคสมัยนี้ *“ไม่ใช้แล้ว”* กระหังเอ่ยเมื่ออเล็กซ์มองไปยังกองอุปกรณ์ *“เคยใช้ตอนนี่ไม่”* (ทวีวัฒน์ 2561: 130) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปลักษณ์ของกระหังแสดงให้เห็นอิทธิพลของสังคมเมือง เนื่องจากอุปกรณ์เหล่านี้ล้วนเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ทำมาหากินและเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึงความสามารถในการทำงาน (labor force) ซึ่งเชื่อมโยงกับความเป็นชายในสังคมเกษตรกรรม โดยการที่อุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของกระหังจึงเปรียบได้กับการแสดงออกถึง

ความเป็นชายอย่างเกินพอดี ดังนั้น ภาระของอเล็กซ์ที่ไม่ปรากฏอุปกรณ์เหล่านี้ในสังคมเมืองร่วมสมัยจึงเป็นปรับตัวเพื่อให้เข้ากับบริบทสังคมเมือง โดยรับเอาอิทธิพลจากสังคมเมืองที่อุปกรณ์ในสังคมเกษตรกรรมที่ติดตัว ภาระไม่จำเป็นอีกต่อไป และปรับเปลี่ยนไปเป็นบาดแผล ความเนาเหม็นสกปรกที่ติดตัวแทน เพื่อสะท้อนว่าในสังคมเมืองร่วมสมัย เรือนร่างเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการสร้างอัตลักษณ์และการทำมาหากินมากกว่าอุปกรณ์ทางการเกษตร ดังนั้น ความวิตกกังวลของอเล็กซ์จึงสะท้อนผ่านภาระที่เรือนร่างน่าเกลียดน่ากลัว สกปรก ไม่เหมาะต่อการทำงาน เป็นเรือนร่างที่ผิดจากมายาคติของเป็นชายโดยสิ้นเชิง ซึ่งสะท้อนวิกฤติความเป็นชายของอเล็กซ์ถึงความไม่สมบูรณ์แบบตามความเป็นชายกระแสหลักผ่านเรือนร่างภาระ

นอกจากนี้ เมื่อเป็นภาระ อเล็กซ์ยังมีพฤติกรรมการกินที่สิ้นเกินควบคุมไม่ได้ กินแม้กระทั่งสิ่งที่ไม่ควรจะกินอย่างซากสัตว์หรือสิ่งปฏิกูล “นับแต่เหตุการณ์นั้น เขาก็ต้องทรมานกับการพบเจอภาระในความฝัน และตื่นมาพร้อมความขยะแขยงเมื่อคิดว่าเมื่อคืนไปทำอะไรมาบ้าง หลายครั้งที่บนเตียงเขาพบซากสัตว์ตาย มีอาจมละเอียดเต็มเตียง” (ทวิวัฒน์ 2561: 40) ซึ่งพฤติกรรมการกินอย่างควบคุมไม่ได้นี้เป็นผลมาจากการควบคุมพฤติกรรมอย่างเข้มงวด เพื่อรักษารูปร่างที่ดีซึ่งบรรจสุญญะของความเป็นชายตามชนบสังคมเมืองร่วมสมัยไว้ แต่ความพยายามที่จะรักษารูปร่างตามชนบกลับแลกมาด้วยพฤติกรรมการกินที่ผิดปกติที่ส่งผลเสียต่อรูปร่างได้ อย่างการเป็นโรคคอนอริกเซียหรือพฤติกรรมการกินที่สิ้นเกิน “*Anorexia, and its opposite, compulsive overeating, can be understand as casualties of the need – and responsibility – of the individual to create and maintain a distinctive ‘self-identity’.*” (Simonsen 2000: 7) โดยถ้าเชื่อมโยงกับแนวคิดจิตวิเคราะห์ การเป็นภาระของอเล็กซ์เป็นการสร้างอีกตัวตนหนึ่งขึ้นมาดังที่กล่าวไว้ข้างต้นเพื่อปลดปล่อยความปรารถนาในการบริโภคและการใช้ชีวิต อย่างไรก็ตาม การบริโภคอย่างสิ้นเกินควบคุมไม่ได้ก็ถูกเชื่อมโยงกับความเป็นหญิงตามอคติทางเพศที่เป็นผลมาจากแนวคิดปิตา

ธิปไตยว่า เพศหญิงอ่อนแอ มักตกเป็นเหยื่อของการบริโภคได้โดยง่ายและยังเป็นผู้บริโภคที่สิ้นเกิน “Women are portrayed as buying machines, driven by impulses beyond their control to squander money on the accumulation of ever more possessions.” (Felski 1995: 62) ดังนั้น การเป็นกระหังของอเล็กซ์จึงเป็นการสะท้อนวิกฤติความเป็นชายของเขาผ่านทั้งทางเรือนร่างและพฤติกรรมการกินของกระหังที่แสดงความเป็นชายที่ไม่ตรงตามมายาคติและความเป็นหญิงที่อยู่ในตัวของอเล็กซ์

กล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่ผิดปกติของอเล็กซ์เป็นผลมาจากการทำตามความเป็นชายตามขนบของสังคมเมืองร่วมสมัย แต่กลับไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง และความผิดปกตินั้นสะท้อนผ่านการเป็นกระหัง เพื่อเผยให้เห็นผลของอีกด้านของการดำรงชีวิตตามวิถีเมืองร่วมสมัยที่ควรจะให้ผลลัพธ์ที่สวยงาม แต่กลับหยิบยื่นความผิดปกติมาให้ นอกจากนี้ หากมองว่า การสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชายแบบกระแสหลักผ่านเรือนร่างของอเล็กซ์เป็นการบริโภคสัญลักษณ์ความเป็นชาย การเป็นกระหังจึงเป็นการสะท้อนความเป็นชายกับการบริโภคความเป็นชายอย่างสิ้นเกินตามแนวคิดของกระหังแบบดั้งเดิม ซึ่งจะทำให้เห็นร่องรอยของความเป็นชายผ่านกระหังที่มีมาตั้งแต่อดีต

ส่วนสำหรับกรณีของอัน วิกฤติความเป็นชายของอันเกิดมาจากการสูญเสียอำนาจไปในพื้นที่ชนบท ซึ่งนำไปสู่การใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงอำนาจ และถึงจะย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในเมือง อันก็ไม่สามารถกอบกู้อำนาจของการเป็นผู้นำกลับมาได้จากความไม่มั่นคงในหน้าที่การงานและชีวิต ส่งผลให้เขายังคงต้องใช้ความรุนแรงในการแสดงอำนาจ ซึ่งเป็นผลมาจากความกลัวและความวิตกกังวลในความล้มเหลวของความเป็นชาย แต่รูปแบบการฆ่าและเหยื่อของอันเปลี่ยนแปลงไปจากตอนที่อยู่ชนบทที่เขาได้ลงมือฆ่ากลุ่มเพื่อนที่เป็นผู้ชายที่ดูจะมีความสมน้ำสมเนื้อกันมากกว่า แต่เมื่อมาอยู่ในสังคมเมือง เหยื่อของอันส่วนใหญ่กลับเป็นผู้หญิง ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความอ่อนแอ น้อยกว่าเขา และยังเป็นกลุ่มผู้หญิงที่ไม่ได้มีฐานะหรือชนชั้นที่สูงนัก หรืออยู่ในสถานะไม่มั่นคงในชีวิต อย่างเช่น แคท นักแสดงหญิงที่เริ่มจะหมดความ

นิยม มิน พนักงานออฟฟิศที่รู้สึกว่าคุณชีวิตตัวเองไม่มีอะไรดีเลย และ เน ประชาสัมพันธ์ที่เลิฟฟิตเนส การเปลี่ยนรูปแบบเหยื่อของอันแสดงให้เห็นถึงสภาวะไร้อำนาจของอัน ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงวิกฤติความเป็นชายของเขาจากการที่ความเป็นชายของอันผูกติดอยู่กับอำนาจ ดังนั้น เมื่ออยู่ในสภาวะไร้อำนาจจึงก่อให้เกิดความวิตกกังวลและนำไปสู่ความรุนแรงและการฆ่าเหยื่ออย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อให้ตัวเองยังรู้สึกมีอำนาจอยู่

โดยพฤติกรรมความรุนแรงของอันเชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ฆาตกรต่อเนื่องในสังคมเมืองร่วมสมัย โดยแอนนาลี นิววิทซ์ (Annalee Newitz) ได้กล่าวถึงฆาตกรต่อเนื่องเพศชาย ซึ่งหลายคนเป็นผู้ชายที่ถูกกดขี่และมีภาพลักษณ์ภายนอกที่ดูดี ตรงตามชนบของสังคม (Newitz 2006: 29-30) อย่างไรก็ตาม การตรงตามชนบไม่ได้ทำให้ผู้ชายเข้าถึงความเป็นชายตามมายาคติหรือความเป็นชายที่สมบูรณ์แบบ และยังพยายามทำตามชนบของสังคมมากเท่าใดก็ยิ่งเกิดความผิดพลาดและล้มเหลวขึ้นเท่านั้น ในที่สุดจึงต้องอาศัยความรุนแรงและการฆ่าเพื่อปกปิดความล้มเหลวและแสดงอำนาจ เช่นเดียวกันกับอันที่มีภาพลักษณ์ภายนอกที่ดูดี คุณมีฐานมั่นคงมากกว่าอเล็กซ์ด้วยซ้ำ แต่ในความเป็นจริงชีวิตเขาไม่ได้อยู่ในสถานะที่มั่นคงเหมือนอย่างภาพลักษณ์ภายนอก ในท้ายที่สุดจึงต้องแสดงอำนาจผ่านความรุนแรงและการฆ่าดังที่กล่าวมาแล้ว

ลักษณะการฆ่าของอันตอนที่เป็นกระหังก็สะท้อนวิกฤติความเป็นชายและปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่เขามีต่อสังคมเมืองร่วมสมัย โดยการสังหารเหยื่อของอันจะมีลักษณะไปในเชิงทางเพศ อย่างเช่น “เมื่ออันพุดจบบเขาก็กะชากร่างของเธอเข้ามาถอดรัดไว้ และใช้ลิ้นทะลวงเข้าไปในปากของเธออย่างรวดเร็ว” (ทวิวัฒน์ 2561: 95) หรือ “ครั้งนี้ลิ้นรัดขาเธอไว้และลากเธอเข้าไปหามัน นิ้วหึงงอสัมผัสร่างกายเธอก่อนจะเปลี่ยนเป็นบีบแน่น” (ทวิวัฒน์ 2561: 96) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ทั้งลิ้นและนิ้วมือนี่อันใช้กระทำความรุนแรงต่อเหยื่อล้วนแต่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาย (phallic symbol) ทั้งลิ้น และเมื่อเทียบกับรูปลักษณ์ของกระหังตามตำนานแล้วก็จะเห็นว่า ลิ้น

ที่ยาวของกระหังเป็นลักษณะที่เพิ่มเข้ามาของกระหังที่ใช้แสดงความเป็นชายแทนที่สากกะเบือที่เป็นอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็นหรืออาจไม่เป็นที่รู้จักแล้วในสังคมเมืองร่วมสมัย และตีความได้ว่า ลิ้นที่ยาวเกินพอดีเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงอำนาจความเป็นชายของอันต่อเหยื่อ แต่ในขณะเดียวกันสิ่งที่เขาใช้แสดงอำนาจกลับสะท้อนความอ่อนแอและความไร้อำนาจ ซึ่งเป็นวิกฤติความเป็นชายของอัน เนื่องจากทั้งลิ้นและนิ้วมือล้วนแล้วแต่เป็นเพียงภาพแทนของความเป็นชายเท่านั้น ไม่ใช่ความเป็นชาย (penis) ที่แท้จริง และการที่อันไม่ได้ใช้ความเป็นชายของตัวเองต่อเหยื่อโดยตรงจึงแสดงถึงวิกฤติความเป็นชายของเขา โดยภาพแทนความเป็นชายเหล่านี้มักปรากฏให้เห็นในความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิง ซึ่งจูดีธ บัทเลอร์ (Judith Butler) กล่าวว่า ลักษณะของ lesbian phallus เป็นเพียงการเลียนแบบเพศชาย เนื่องจากสัญลักษณ์หรือภาพแทนความเป็นชายเหล่านี้ไม่ใช่ของจริง (real thing) ดังนั้นจึงไม่ใช่สิ่งซึ่งแสดงอำนาจ แต่เป็นความล้มเหลว

She says that feminist orthodoxy will see in the lesbian phallus both “the defilement or betrayal of lesbian specificity” and a pathetic mimicry of man. [,,,] the lesbian phallus is not a symbol of power but of failure (Gardiner 2012: 94)

ไม่เพียงเท่านั้น การกีดกันเหยื่อโดยการฉีกทิ้งร่างกายเป็นส่วนๆ ของอัน ดังเช่น “พริบตาที่แขนข้างหนึ่งถูกกระชากออกจากตัวเธอกลับไม่รู้สึkJเจ็บ เลือดของเธอไหลทะลักจากบาดแผลท่วมเต็มพื้น แล้วมันก็เคี้ยวกลืนแขนของเธอไปต่อหน้าต่อตา ต่อด้วยฉีกขาข้างหนึ่งออกมาทะเล่เล่นอย่างเอร็ดอร่อยจนเหลือแต่กระดูก” (ทวิวัฒน์ 2561: 96) ยังแสดงปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่อันมีต่อแนวคิดในสังคมเมืองร่วมสมัย อย่างบริโคนิยม และความสัมพันธ์ที่อยู่บนรากฐานของบริโคนิยมอีกด้วย โดยการฉีกทิ้งร่างกายเป็นส่วนๆ เป็นภาพความรุนแรงของแนวคิดบริโคนิยมที่มักจะปรากฏให้เห็นใน

สื่อโฆษณาที่เรื่อนร่างมนุษย์จะถูกนำเสนอเป็นส่วนต่างๆ และหยุดนิ่งไว้เพื่อคงความสวยงาม ดังที่ไบรอัน จาร์วิส (Brian Jarvis) กล่าวว่า เรื่อนร่างที่ถูกแยกส่วนที่ปรากฏให้เห็นทั่วไปเป็นไปเพื่อสนองแฟนตาซีในวัฒนธรรมการบริโภค ไม่ว่าจะเป็ชชา หน้าอก เส้นผม ฟันที่สวยงาม รวมทั้งเรื่อนร่างก็ล้วนแล้วแต่ถูกแช่แข็งเพื่อภาพทางการโฆษณา (Jarvis 2007: 336) โดยสำหรับอัน การฉีกทั้งร่างกายของเหยื่อเป็นการตอบสนองต่อความวิตกกังวลที่เขามีต่อแนวคิดบริโภคนิยมที่ส่งผลให้ความเป็นชายของเขาไม่สมบูรณ์ขาดวินเนื่องจากความสัมพันธ์ของเขากับเหยื่อก็เป็ความสัมพันธ์ที่บริโภคกันเองไปมา หรือก็คือไม่ใช่เพียงแค่เหยื่อที่เรื่อนร่างขาดวิน แต่อันเองก็ถูกบริโภคจนแหง่เว้าเช่นกันจากการที่เหยื่อของเขาก็ให้ความสนใจเขาจากรูปลักษณ์ภายนอกไม่ต่างจากการบริโภคสิ่งของหรือสินค้า การนำแสดงภาพการกินกัดเหยื่อผ่านกระหังจึงเป็นการสะท้อนความรุนแรงของแนวคิดบริโภคนิยมภายในสังคมเมืองด้วยอุปลักษณ์คนกินคน ซึ่งถ้านำเสนอด้วยมนุษย์ปกติคงไม่ชัดเจนเท่านี้ อีกทั้งแนวคิดบริโภคนิยมก็ยังเป็แนวคิดที่ทำให้ผู้บริโภครู้สึกขาดอยู่ตลอดเวลา จำต้องบริโภคต่อไปเรื่อยๆ แต่ก็ไม่สามารเติมเต็มความต้องการได้ เช่นเดียวกันกับอันที่ไม่ว่าจะบริโภคเหยื่อไปมากมายเพียงใดก็ไม่รู้สึกอึดดังที่เขากล่าวว่า “...กินยังงี้ก็ไม่อึด” (ทวีวัฒน์ 2561: 118) ส่งผลให้อันต้องกลายเป็นฆาตรกรต่อเนื่องที่ล่าและกัดกินเหยื่อ เพื่อพยายามเติมเต็มอำนาจและความเป็นชายของตัวเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ดังนั้น จากการเป็กระหังของทั้งอเล็กซ์และอันจึงสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์อีกด้านของวิถีเมือง ไม่ว่าจะเป็ความเป็นชายตามบรรทัดฐานแนวคิดทุนนิยม บริโภคนิยมที่เป็แนวคิดกระแสหลัก แต่การทำตามแนวคิดเหล่านั้นกลับไม่ได้ให้ผลตามที่คาดหวังไว้ โดยกระหังเป็สิ่งที่มาเปิดโปงให้เห็นความผิดปกติจากแนวคิดกระแสหลักดังกล่าว นอกจากนี้ วิถีกระหังที่แตกต่างกันของทั้งอเล็กซ์และอันก็สื่อถึงประสบการณ์และวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล แม้จะอยู่ในสังคมเดียวกัน อย่างเช่น รูปลักษณ์บางอย่างของกระหัง เช่น ลิ่นที่ยาวของอันที่เมื่อเทียบกอเล็กซ์ตอนเป็กระหัง

กลับไม่พบว่าอเล็กซ์ใช้เส้นที่ยาวแล้วสักครั้งเดียว เป็นการนำเสนอว่า อันวิตกกังวลต่อภาวะไร้อำนาจของตัวเองและต้องการแสดงอำนาจความเป็นชายมากเพียงใดจนต้องพยายามแสดงความเป็นชายออกอย่างสิ้นเกินและรุนแรง นอกจากนี้ ในประเด็นพฤติกรรมการกินของกระหังที่ตามตำนานที่ จะกินสิ่งปฏิกูลของสดของควา ซึ่งเป็นการสร้างความเป็นอื่นภายในชุมชน โดยนำเสนอให้คนที่เป็นกระหังหรือเป็นอื่นกินอาหารที่ไม่ใช่อาหารของมนุษย์ แต่เป็นอาหารของผี ซึ่งจะค่อนข้างตรงกับกรณีของอเล็กซ์ที่กินซากสัตว์และสิ่งปฏิกูล โดยการกินของอเล็กซ์ที่ตรงกับกระหังตามตำนานในแง่หนึ่งแม้จะผิดปกติ แต่ก็ไม่ได้ไปทำร้ายใคร ต่างจากอันที่เลือกกินคนที่ผิดไปจากกระหังตามตำนาน แต่ได้รับอิทธิพลของแนวคิดบริโภคนิยมและนำเสนอภาพความรุนแรงของแนวคิดบริโภคนิยมอย่างชัดเจนและน่ากลัว นอกจากนี้ การกินและวิถีของอันและอเล็กซ์ที่แตกต่างกันเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงประสบการณ์และสภาวะทางอารมณ์ รวมทั้งการเลือกใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นอิทธิพลของการอาศัยอยู่ในสังคมเมืองซึ่งเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความหลากหลายและผู้คนมีความปัจเจกนิยมสูงกว่าอดีตและพื้นที่ชนบท และความแตกต่างในการดำรงชีวิตนี้ก็นำมาซึ่งจุดจบของตัวละครที่แตกต่างกัน

สังคมเมืองร่วมสมัยกับการจัดการกระหัง

ดังที่ได้กล่าวทิ้งท้ายไว้ในหัวข้อที่แล้วว่า วิธีของกระหังที่ต่างกันของอเล็กซ์และอันนำมาซึ่งจุดจบที่ต่างกันของตัวละคร กล่าวคือ ในขณะที่อเล็กซ์หายจากการเป็นกระหังและยังอยู่ในสังคม แต่อันกลับถูกกำจัดออกไป ซึ่งเป็นการจัดการของสังคมเมืองร่วมสมัยที่มีต่อผีตามแต่ละกรณี

โดยสำหรับอเล็กซ์ แม้เขาจะมีความเป็นอื่นในฐานะของกระหัง อีกทั้งยังมีพฤติกรรมการบริโภคที่ผิดปกติ แต่ในความปกตินั้นก็ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมไม่ให้ไปคุกคามสังคมหรือคนในสังคม เห็นได้จากการที่อเล็กซ์ตอนเป็นกระหังจะกินแค่ซากสัตว์และสิ่งปฏิกูล ไม่ได้ไปทำร้ายหรือฆ่าและกัดกินใครเป็นอาหารเหมือนอัน กล่าวคือ อเล็กซ์ควบคุมตัวเองได้แม้ในยาม

เป็นกระหังที่เขาไม่รู้สีกตัว ซึ่งการควบคุมตัวเองได้นี้เป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของความเป็นชายที่อเล็กซ์ได้แสดงออกมาให้เห็น นอกจากนี้ ในการเป็นกระหังของอเล็กซ์ ตัวเขากับกระหังจะมีลักษณะเหมือนเป็นคนละคนกัน อย่างเช่น การสื่อสารกันได้ การทำข้อตกลง หรือการขอความช่วยเหลือ โดยการที่อเล็กซ์กับกระหังของเขาจะแยกเป็นคนละคนสื่อถึงการที่ตัวเขาพยายามรักษาตัวตนเอาไว้ ไม่ยอมให้ความเป็นอื่นเข้าครอบงำโดยสมบูรณ์ อีกทั้งการที่เขาสื่อสารกับกระหังตลอดเวลาที่เปรียบได้กับกระหังที่เขาพยายามทำความเข้าใจสภาวะของตัวเอง

นอกจากนี้ การควบคุมตัวเองและมีความรับผิดชอบของอเล็กซ์ก็ทำให้เขาเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน แม้จะรู้ว่าเขาเป็นกระหังอีกด้วย โดยการยอมรับของกลุ่มเพื่อนในที่นี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การเป็นเพื่อนร่วมงานและรุ่นพี่ที่ดีของอเล็กซ์ ซึ่งทำให้เห็นว่า สังคมเมืองร่วมสมัยให้ความสำคัญกับการมีความรับผิดชอบและการเป็นมืออาชีพในการทำงาน และความสำเร็จหรือความมั่นคงในหน้าที่การงานก็เป็นคุณสมบัติของความเป็นชายตามมายาคติอย่างหนึ่ง เพราะเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนแนวคิดทุนนิยมให้ดำเนินต่อไปและอเล็กซ์เองก็ตอบสนองกับแนวคิดนี้มาตลอด ทั้งนี้ การได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนทำให้อเล็กซ์เหมือนได้สร้างกลุ่มหรือชุมชนของตัวเองขึ้นมาใหม่ในสังคมเมืองร่วมสมัยที่จะมารับรองความเป็นชายให้เขาอีกครั้งเหมือนตอนอยู่ชนบท เพียงแต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขและกฎเกณฑ์ใหม่อย่างการรู้จักควบคุมตัวเอง มีความรับผิดชอบและมีอาชีพในการทำงาน ไม่ใช่การทำตัวเป็นนักเลงหรือหัวโจกเหมือนเมื่อก่อน กล่าวคือ ภายใต้การยอมรับของกลุ่มเพื่อนยังแฝงไว้ด้วยการควบคุมทางสังคม ไม่ให้เขามีพฤติกรรมที่ละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมด้วย นอกจากนี้ การได้รับการยอมรับครั้งนี้ยังทำให้เขารู้สึกว่าตัวเขาไม่ได้มีความผิดแผกจากคนอื่นในสังคม แต่ยังเป็นที่ยอมรับได้ของสังคมและทำให้เขาได้เข้าไปทำความเข้าใจกับกระหังในตัวเองและในครั้งนี้นี้เขาไม่ได้มองกระหังน่ารังเกียจน่ากลัวอีกต่อไป กลับกันเขามองกระหังว่าเป็นเหมือนเพื่อนที่คุ้นเคยกัน “รอยยิ้มสุด

ท้ายที่อเล็กซ์เห็นไม่ใช่รอยยิ้มที่น่าขยะแขยง แต่เป็นรอยยิ้มที่คนเป็นเพื่อนส่งให้กัน” (ทวิวัฒน์ 2561: 172)

กรณีของอเล็กซ์น่าสนใจมาก เนื่องจากโดยปกติผีหรือปีศาจจะต้องถูกกำจัดออกไปจากสังคม เพราะเป็นสิ่งที่เป็นอย่างอื่นที่คุกคามสังคม แต่การที่ตัวของอเล็กซ์ไม่ได้ถูกกำจัดออกไปจากสังคมเมืองร่วมสมัย แม้ว่ากระหังในตัวเขาจะหายไปก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่น และการยอมรับความแตกต่างหลากหลายของสังคมเมือง เนื่องจากสังคมเมืองร่วมสมัยเองก็ถูกสร้างขึ้นมาจากความหลากหลาย แม้แต่ความเป็นชายเองก็มีหลายประเภท ซึ่งเป็นการตั้งคำถามและวิพากษ์มายาคติความเป็นชายแบบกระแสหลักที่ทำให้คุณค่าความเป็นชายเพียงแบบเดียวว่า อาจจะไม่ได้อบรมคลุมและไม่ได้เหมาะสมกับทุกคนและยังเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา การเป็นกระหังของอเล็กซ์ซึ่งในตอนแรกอาจเป็นเพราะตัวเขามองว่าตัวเองผิดแปลกแตกต่าง แต่ในความเป็นจริงกลับเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ เป็นความหลากหลายของความเป็นชาย อย่างไรก็ตาม การยอมรับผีหรือการยอมรับความแตกต่างหลากหลายในสังคมเมืองก็ยังคงอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่สังคมตั้งขึ้น ความเป็นชายก็เช่นเดียวกันที่จะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคม อย่างการควบคุมตัวเองได้ การมีความรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่เช่นนั้นก็จะถูกกำจัดออกไปจากสังคม ซึ่งจะสอดคล้องกับการเป็นกระหังตามตำนานพื้นบ้านที่ผู้ชายที่เรียนไสยศาสตร์และทำผิดหรือละเมิดกฎต้องกลายเป็นกระหังเพื่อเป็นการลงโทษ เช่นเดียวกับอันละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างร้ายแรง ซึ่งสื่อถึงการควบคุมตัวเองไม่ได้จนความเป็นอื่นเข้าครอบงำ

ตัวอย่างเช่น เมื่ออันกลายเป็นกระหัง เขาจะหลอมรวมกระหังโดยสมบูรณ์เป็นคนเดียวกัน ในแง่หนึ่งก็ดูเหมือนจะทำให้เขามีอำนาจมีอิทธิฤทธิ์เหนืออเล็กซ์ แต่อีกด้านก็แสดงให้เห็นว่าเขาควบคุมความเป็นอื่นของตัวเองไม่ได้เลย จนหลอมรวมกลายเป็นหนึ่งเดียวกับความเป็นอื่นนั้น ไม่เหมือนอเล็กซ์ที่กระหังกับตัวเขาเหมือนเป็นคนละคนกัน หรือแม้แต่เรื่องการทำงานที่เมื่อเทียบกับอเล็กซ์จะเห็นวิธีการทำงานของอเล็กซ์ ไม่ว่าจะ

ปฏิสัมพันธ์ที่เขามีต่อเพื่อนร่วมงานและเจ้านาย การจัดตารางงาน หรือการจัดการรับมือกับลูกค้า ส่วนอันมีเพียงคำบอกเล่าเรื่องหน้าที่การงานเท่านั้น ไม่ได้เห็นการทำงานแบบจริงจังสักครั้ง ทำให้ตีความได้ว่า หน้าที่การงานของอันอาจจะล้มเหลวก็ได้จึงไม่ได้ถูกนำเสนอออกมา ซึ่งความสำเร็จในหน้าที่การงานเป็นสิ่งที่แสดงความเป็นชาย เรียกได้ว่า ในชีวิตของอันไม่มีสิ่งใดเลยที่ตรงมาตรฐานความเป็นชายตามมายาคติ สิ่งเดียวที่เขาทำได้คือการพยายามแสดงอำนาจผ่านการล่าและกัดกินเหยื่อเท่านั้นที่สุดท้ายก็เป็นพฤติกรรมความรุนแรงเกินกว่าที่สังคมจะรับได้ และยังสะท้อนถึงการบริโภค (เหยื่อ) แบบล้นเกินอันเป็นลักษณะของเพศหญิง ดังนั้น จากลักษณะที่กล่าวมาทั้งหมดของอัน ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมตัวเองไม่ได้ หน้าที่การงานที่ไม่มั่นคง การบริโภคแบบล้นเกิน ทำให้อันกลายเป็นผีร้ายที่สังคมต้องกำจัดออกไป

และที่น่าสนใจคือ กลุ่มคนที่ร่วมมือกันในการกำจัดอันล้วนแต่เป็นผู้ชายทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นอเล็กซ์ เคน และพล ซึ่งสื่อให้เห็นว่า อันไม่ได้รับการยอมรับในความเป็นชายจากกลุ่มผู้ชายด้วยกันเองจนต้องกำจัดเขาออกไปโดยอาศัยอำนาจจากเขี้ยวกระหังที่เป็นเครื่องรางของขลังจากความเชื่อเก่า เป็นสิ่งที่สื่อถึงความเป็นชุมชนนิยมเพราะเป็นสิ่งที่ตกทอดสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเชื่อมโยงได้กับการสร้างชุมชนหรือกลุ่มของผู้ชายของอเล็กซ์ขึ้นมาใหม่ กระนั้น เขี้ยวกระหังก็ทำได้เพียงทำให้อำนาจของอันอ่อนแอลงเท่านั้น สิ่งที่กำลังจัดอันกลับเป็นตัวของเขาเองที่พลาดท่าทำโซ่แขวนคอตัวเองจนเสียชีวิต สื่อให้เห็นว่าความเชื่อหรือแนวคิดแบบดั้งเดิมผ่านภาพแทนเขี้ยวกระหัง แม้จะยังคงอยู่แต่ก็ใช้ไม่ได้เต็มร้อยในสังคมเมือง แต่สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนเมืองกลับกลายเป็นบุคคลนั้นๆ เอง ซึ่งสะท้อนความเป็นปัจเจกของคนเมือง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงพันธกิจและชนบของวรรณกรรมประเภททอธิกก็จะเห็นว่าต้องการวิพากษ์วิจารณ์ ตั้งคำถามและเปิดเผยสิ่งที่ซุกซ่อนอยู่ในบรรทัดฐานหรือชนบของสังคมในช่วงเวลานั้นๆ เท่านั้น ไม่ได้เป็นการล้มล้างชนบหรือบรรทัดฐานของสังคมและยังเสริมสร้างความ

เข้มแข็งให้ชนบเสียด้วยซ้ำ อย่างไรก็ตามการจัดอันที่เป็นผีร้ายออกไปจากสังคมก็ยิ่งเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับชนบ แต่การที่สังคมให้การยอมรับอเล็กซ์ที่รับเอากฎเกณฑ์ของความเป็นชายที่สังคมกำหนดมาสวมใส่แม้จะเป็นภาระทั้ง จึงเป็นการเผยให้เห็นการยอมรับความหลากหลายของความเป็นชายในสังคมเมืองร่วมสมัยไม่ว่าจะเป็นชายชาวเมือง หรือชายชนบทที่มาอยู่ในสังคมเมือง แต่จะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมที่มีต่ออัตลักษณ์ความเป็นชายไม่ว่าจะเป็นแนวคิดปิตาธิปไตย ทุนนิยมและบริโภคนิยมที่ถ้าไม่ทำตามก็จะถูกกำจัดออกไปเหมือนอัน ซึ่งนวนิยายก็ผลิตซ้ำให้เห็นอำนาจของกฎเกณฑ์ดังกล่าว และเป็นการคัดสรรแนวคิดแบบดั้งเดิมมารับใช้สังคมเมืองร่วมสมัย อย่างไรก็ตามการนำภาระที่ไม่ได้เป็นภัยคุกคามสังคมอย่างอเล็กซ์มาใช้ในการนำเสนอแนวทางในการทำความเข้าใจสถานะในปัจจุบันถึงความหลากหลายที่จะแนวทางในการใช้ชีวิตต่อไปได้ด้วย อย่างเช่น อเล็กซ์ที่การเป็นภาระของเขาในท้ายที่สุดนำไปสู่ความเข้าใจในตัวเองถึงความหลากหลายในการเป็นผู้ชายที่ยังคงอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และตอบสนองต่อแนวคิดของสังคม

สรุป

ในนวนิยายเรื่อง ภาระทั้ง ซึ่งเป็นนวนิยายประเภทกอธิคเมืองได้อาศัยความเป็นแฟนตาซี โดยได้นำเอาลักษณะต่างๆ ของภาระทั้งตามตำนานพื้นบ้านมาตีความหรือปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสังคมเมืองร่วมสมัยภายใต้ลัทธิทุนนิยมและบริโภคนิยม เพื่อสะท้อนประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ชายที่เข้ามาอาศัยอยู่ในสังคมเมืองร่วมสมัยอย่างกรุงเทพฯ เช่น การพยายามทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมเมือง ซึ่งการใช้ชีวิตในสังคมเมืองร่วมสมัยส่งผลให้ตัวละครเกิดวิกฤติความเป็นชาย โดยสะท้อนผ่านภาระทั้ง ซึ่งเป็นอีกตัวตนหนึ่งที่ตัวละครสร้างขึ้นเพื่อรับมือกับวิกฤติความเป็นชายของตัวเอง เช่น การกินที่สิ้นเกินและผิดปกติ หรือปรากฏการณ์ฆาตกรต่อเนื่อง โดยการรับมือกับวิกฤติที่แตกต่างกันของอันและอเล็กซ์นำไปสู่จุดจบที่แตก

ต่างกันของทั้งสองคน แม้ว่าจะเป็นกระหังเหมือนกัน จึงกล่าวได้ว่า กระหังเป็นตัวสะท้อนให้เห็นอีกด้านหนึ่งของสังคมเมืองที่ไม่ได้ถูกเปิดเผยหรือไม่ค่อยได้รับการพูดถึง ซึ่งถึงแม้ในตอนจนกระหังจะถูกกำจัดออกไปตามชนบทอริคที่มีจุดมุ่งหมายในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับชนบ แต่ในขณะเดียวกัน การปรากฏขึ้นของกระหังหรือฝีกก็ก่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพของสังคมและก่อให้เกิดการตั้งคำถามและการวิพากษ์วิจารณ์ชนบและแนวคิดที่ยึดถือปฏิบัติในสังคมเมืองที่นำไปสู่ทางออกและแนวทางการใช้ชีวิตให้กับคนในสังคมเมืองได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ชุตินา ประภาศวุฒิสาร, 2563. **หญิงร้ายในกายงาม: ความเป็นหญิงกับวิกฤติความเป็นสมัยใหม่ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวิวัฒน์, 2561. **กระหัง (ผีมหานคร)**. กรุงเทพฯ: Sofa Publishing.
- นัทรนัย ประสานนาม, 2552. **โดยนัยนี้ อีกนัยหนึ่ง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิติ ภาวีครพันธุ์, 2541. “รอยสัก กับการสร้าง “ตัวตน”.” ใน ปรีติตา เฉลิมเผ่า กอนันต์กุล (บรรณาธิการ), **เผยร่าง-พรางกาย ทดลองมองร่างภายในศาสนา ปรัชญาการเมือง ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และมานุษยวิทยา** (หน้า 185-234). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์ คบไฟ.
- สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2559. **อ่านเมือง เรื่องคนกรุง: วรรณกรรม วิถีความสัมพันธ์ และภาพแทนของพื้นที่**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Anuman Rajadhon, Phya, 1954. “The “Phi”.” M. Coughlin (Ed.) *JSS* 41.2: 153-178.
- Botting F., 2014. **Gothic**. Oxon: Routledge.
- Bourdieu P., 2010. **Distinction**. (Translated by R. Nice). Oxon: Routledge.
- Bowley B., 2013. “Soft boys, tough boys and the making of young sporty masculinities at a private boys’ school.” *Agenda* 27 (3): 87-93.
- Felski R., 1995. **The gender of modernity**. Massachusetts: Harvard University Press.
- Gardiner J.K., 2012. “Female masculinity and phallic women-unruly concept.” *Feminist Studies* 38 (3): 597-624.
- Jarvis B., 2007. “Monsters Inc.: Serial killers and consumer culture.” *Crime Media Culture: An International Journal* 3 (3): 326-344.
- McRuer R., 2019. “Compulsory able-bodiedness.” In G. Weiss, A. V. Murphy & G. Salamon (Eds.), **50 concepts for a critical phenomenology** (pp. 61-67). Illinois: Northwestern University Press.
- Newitz A., 2006. **Pretend we’re dead: Capitalist monsters in American pop culture**. North Carolina: Duke University Press.
- Pile S., 2005. **Real cities**. London: SAGE Publications Ltd.

Royle N., 2003. **The uncanny**. Manchester: Manchester University Press.

Simonsen K., 2000. "The body as battlefield." **Transactions of the Institute of British Geographers** 25 (1): 7-9.